

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.666/2016/5.

A tanács tagjai: . Pethőné dr. Kovács Ágnes a tanács elnöke
. Osztovits András előadó bíró
. Farkas Attila bíró

A felperes: S Kft. „f.a.”

A felperes képviselője: Dr. Gál Zoltán ügyvéd

Az alperesek: F. Kft. I. rendű

H Kft. II. rendű

III. rendű

IV. rendű

V. rendű

Az alperesek képviselői: Dr. Telegdi Zoltán ügyvéd I-III. rendűért

Dr. Telekesi Ágnes jogtanácsos IV. rendűért

Dr. Farkas Éva jogtanácsos V. rendűért

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi
Ítéltábla 29.Gf.40.443/2015/4. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Fővárosi Törvényszék
25.G.44.486/2014/24. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I., II., III. rendű alpereseknek személyenként 250.000 (kétszázötvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2012. február 3-án a felperes adásvételi szerződéssel - 2.000.000 Ft vételár ellenében - megszerezte a „kivett szálloda” megjelölésű, a III. rendű alperes javára 71.500.000 Ft kölcsön és járulékai erejéig bejegyzett jelzáloggal terhelt ingatlan tulajdonjogát. A szerződés aláírásakor az eladó képviseletében Sz E, a felperes képviseletében a III. rendű alperes járt el.
- [2] 2013. január 16-án a felperes adásvételi szerződéssel - 1.500.000

Ft vételár ellenében - eladta az I. rendű alperesnek a perbeli ingatlant. E szerződés aláírásakor a felperes képviselőjében a III. rendű alperes, az I. rendű alperes képviselőjében Sz E járt el.

- [3] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Adóigazgatósága az első adásvételi szerződéssel összefüggésben 67.620.000 Ft vagyónátruházási illeték megfizetésére kötelezte a felperest.
- [4] 2013. augusztus 13-án a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-budapesti Adóigazgatósága a felperes felszámolása iránt kérelmet nyújtott be, amely alapján a Fővárosi Törvényszék 2014. február 17-én kelt végzésével elrendelte a felperes felszámolását.
- [5] 2014. január 6-án az I. rendű alperes adásvételi szerződéssel - 2.000.000 Ft vételár ellenében - eladta a perbeli ingatlant a II. rendű alperesnek.
- [6] A IV. rendű alperesnek bejegyezett vezetékjoga, az V. rendű alperesnek bejegyzett végrehajtási joga áll fenn az ingatlanon.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [7] A felperes kereseti kérelmében a 2013. január 16-án megkötött adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítását, az eredeti állapot helyreállítását, a felperes tulajdonjogának visszajegyzését, a III. és a IV. rendű alperes javára bejegyzett jogok érintetlenül hagyását, az V. rendű alperes végrehajtási jogának törlését, az I. és a II. rendű alperes között létrejött adásvételi szerződés érvénytelenségének is megállapítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes és az I. rendű alperes között létrejött szerződés nyilvánvalóan a jóerkölcsebe ütközik, ezért a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 200. § (2) bekezdése alapján érvénytelen.
- [8] Az I-III. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték, a IV-V. rendű alperesek az annak való helytadást nem ellenezték.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Utalt arra, a felperes azt a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 40. §-alapján is előterjeszthette volna. A bíróság kioktatása ellenére is azonban csak a Ptk. 200. § (2) bekezdése szerinti jóerkölcsebe ütközést jelölte meg igénye érvényesítésének jogalapjaként. Ez utóbbi jogszabályi rendelkezésre alapított keresete viszont csak akkor lehet alapos, ha a Cstv. 40. §-ában meghatározott törvényi tényálláshoz képest többlettényállást lehet megállapítani. A felperes ilyet nem adott elő.
- [10] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel hangsúlyozta: a felperes a jóerkölcsebe ütközés ténybeli alapjaként olyan tényekre - hitelező kijátszására irányuló

vagyonelvonási szándék, értékaránytalanság - hivatkozott, amelyek a Cstv. szerint önálló megtámadási kereset alapjául szolgálnak. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a perbeli kereset nem tartalmazott a Cstv. 40. §-ában meghatározottakhoz képest többlet tényállítást. A felperesnek a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján azt kellett volna bizonyítania, hogy mindkét szerződő fél szándéka kifejezetten a tulajdonjog átruházási illetékfizetési kötelezettség alóli kibújás volt. Ezt a tényt azonban a felperes nem tudta alátámasztani még a másodfokú eljárásban kihallgatott Sz E tanú vallomásával sem. A felperes szerződéskötéskori rejtett indoka, titkos fenntartása a Ptk. 207. § (5) bekezdése értelmében viszont nem érinti a szerződés érvényességét. A fedezetelvonás ugyanakkor hatálytalanságot eredményez. Arra nem a szerződéskötő felek, hanem a kielégítési alapjának elvonását sérelmező harmadik személy hivatkozhat.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen keresetének helytadó határozat meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a Ptk. 200. § (2) bekezdésébe, a Cstv. 40. §-ába, a Pp. 3. § (3) bekezdésébe, 163-164. §-aiba, 166-167. §-aiba, 206. § (1) és (3) bekezdésébe, valamint 215. §-ába ütköző módon jogszabálysértő. Előadta, nem vitatja a jogerős ítéletnek azt a megállapítását, amely szerint keresetének alaposságához a Cstv. 40. §-ában írt feltételekhez képest többlettényállási elemek bizonyítása szükséges. Állította azonban, hogy ennek eleget tett. Sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok nem vették figyelembe - a felülvizsgálati kérelmében konkrétan megjelölt - személyi-tulajdonosi összefonódásokat, azt, hogy a felperes és az I-III. rendű alperesek között az adásvételi szerződések egyazon érdekeltségi körbe tartozó, illetve kapcsolt vállalkozások között jöttek létre. Véleménye az volt, a szerződő felek rosszhiszeműsége valószínűsíthető, a nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközés megállapítható. A felperes sérelmezte azt is, hogy a bíróságok nem adtak helyt a bizonyítási indítványainak, nem biztosították számára, hogy bizonyítási kötelezettségének eleget tehessen.
- [12] Az I-III. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték; a IV-V. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt az alábbiak miatt nem tartotta jogszabálysértőnek
- [14] Az eljárási szabálysértés csak akkor alapozhatja meg a

felülvizsgálati kérelmet a Pp. 275. § (3) bekezdése értelmében, ha az az ügy érdemi elbírálására kihatott. A Kúria illet az iratok alapján nem észlelt. Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (1) és (2) bekezdésében rögzítettek szerint, a felperes 17. sorszámú jegyzőkönyvben 3. oldal utolsó bekezdésében foglalt kereseti kérelmére figyelemmel, annak keretei között teljesítette a Pp. 3. § (3) bekezdésében írt tájékoztatási kötelezettségét. Ezt igazolja az elsőfokú bíróság 17/II. sorszámú végzésének szövege, valamint a 24. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal negyedik bekezdése.

- [15] A Pp. 3. § (4) bekezdése alapelvei szinten rögzíti: a bíróság a bizonyítási indítványhoz nincs kötve, mellőzheti a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen bizonyítást. A Kúria egyetértett az eljáró bíróságokkal abban, hogy a felperesi tényállításokra, a becsatolt adásvételi szerződésekre, a cégkivonatokra, a perbeli ingatlan tulajdoni lapjára, az adóhatósági illetékkiszabásról szóló határozat tartalmára, a másodfokú eljárás során kihallgatott tanú vallomásra tekintettel további bizonyítás nem volt szükséges. A jogvita eldöntéséhez nélkülözhetetlen tényállás felderítésre került.
- [16] A Kúria megállapította azt is, hogy a bíróságok a bizonyítási teher szabályait is helytállóan alkalmazták, a bizonyítékokat okszerűen mérlegelve állapították meg a tényállást és a felperes keresetéről, azt kimerítve, azon túl nem terjeszkedve döntöttek. A felperes tényállításai a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) és b) pontjában írt együttes jogi feltételek részbeni megvalósulására utaltak. A felperesnek nem volt olyan hivatkozása, amelynek valósága esetén a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján a keresettel támadott ingatlan adásvételi szerződés nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközése kimondható lett volna. Az alperesek sem a tulajdonosi, sem a személyi összefonódásokat nem vitatták. E körben további bizonyítás, a felperes által indítványozott K S tanúkenti kihallgatása, adóhatósági iratok beszerzése szükségtelen volt. Az említett tények önmagukban - amint arra az elsőfokú bíróság is utalt - a kapcsolt vállalkozások közötti szerződéskötést, az adott tényállás mellett, nem teszik a társadalom általánosan elfogadott erkölcsi elvárásaival kirívóan ellentétesnek, azt kirívóan sértőnek. A felperes keresete által sérelmesnek tartott vagyonelevonást, a BH2016.120. eseti döntésben kifejtettek szerint hitelezőnek minősülő fél kijátszását, a harmadik személy javára adós vagyonának feltűnően aránytalan értékkülönbséggel történő elidegenítését a jogalkotó speciális tényállási elemként értékelte. A Cstv. 40. § (1) bekezdés a), illetve b) pontjában írtak alapján - további feltételek megvalósulása esetén - rendelte azokhoz az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazását. Az a tény, hogy az adós törvényes képviselője a felszámoló részére az iratátadási törvényes kötelezettségének nem tesz eleget és emiatt a felszámolónak a Cstv. 40. § (1) bekezdés alapján való igényérvényesítése elnehezül, amint az a jelen ügyben is a felszámoló szerint történt, még nem alapozza meg - egyes, a Cstv.

40. § (1) bekezdésében írt jogi feltételek kiragadásával, azok esetleges bizonyításával – a Ptk. 200. § (2) bekezdés alapján történő az igényérvényesítést.

- [17] A Kúria mindezekre tekintettel nem találta megállapíthatónak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértéseket, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [18] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alkalmazásával kötelezte az I-III. rendű alperesek felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Annak mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései alapján állapította meg. A felperes az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 15. §-a értelmében köteles az államnak megfizetni.
- [19] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2017. március 28.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Farkas Attila sk. bíró